



Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 418. Quinam sint excessus subditorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

in c. *accidentibus*. 12. h. t. & Host. *ibid.* v. *legitima causa*. & probabiliter censet Laym. *Th. mor.* L. 5. r. 7. c. 4. n. 4.

Quæst. 416. *Quales excessus committere contra Religiosos, seu qualia gravamina iis inferre quandoque solent Prælati, Rectores & Canonici Ecclesiarum Cathedralium, aliique Ecclesiastici?*

Resp. Sunt ferè sequentes 15. qui continentur c. 16. h. t. & enumerantur à Pirh. *h. t. n.* 24. & à Reiffenst. *h. t. n.* 7. Primò: volendo invitis Religiosis eorum confessiones audire, & injungere penitentias. Secundò: volendo eis Eucharistiam seu Communionem præbere. Tertiò: nolendo in eorum Oratoriis asseruari Eucharistiam. Quartò compellendo fratres Religiosos defunctos sepeliri apud suas Ecclesias, & ibi exequias eorum celebrari, cum tamen vi c. 1. 16. q. 1. omnes Religiosi in Cæmeteriis propriorum monasteriorum sepelendi. Quintò cogendo, ut, si qui fratrum (intelligendo id non de fratribus Religiosis, sive oblati, sed de confratribus manentibus in sæculo, vel de professis alibi remotè à suo monasterio defunctis) sepulturam in aliis, quàm suis Ecclesiis elegisset, funus priùs ad suas Ecclesias deferretur. Sextò: non permitiendo eos habere campanam in Ecclesiis, seu Oratoriis suis publicis. Septimò: non permitiendo eos habere Cæmeterium benedictum pro suis fratribus vel confratribus & oblati, si apud eos se sepeliendos elegerint. Octavò: certis tantum diebus permittendo iis celebrare divina. Nonò: volendo in domibus Religiosorum certum numerum Fratrum, Sacerdotum, Clericorum, conversorum vivere. Decimò: taxando pro voluntate sua certum numerum cereorum, lampadum & ornamentorum. Undecimò: exigendo cereorum residuorum reliquias, dum novi apponuntur. Duodecimò: non permitiendo novos eorum Sacerdotes alibi, quàm in suis Ecclesiis (scilicet sæcularium Clericorum) primitias celebrare. Decimo tertio: compellendo eos, ut in missis quotidianis, quas Religiosi in suis locis & altaribus celebrant, oblationes ad opus suum reciperent & reservarent, velut servi eorum. Decimo quartò: contendendo extorquere quiddam Religiosis oblationis nomine, dum missarum solemnias intra domorum suorum ambitum celebrarunt, pro fidelium oblatione donabatur. Decimo quintò: vindicando sibi quiddam Religiosis, tam in ornamentis altaris, quàm libris ecclesiasticis donatur. A quibus omnibus, ut desistant, & suos subditos comescant, universis Ecclesiis Prælati sæcularibus serè mandat Gregorius IX. Præter hos excessus & gravamina 30. alia, quibus Episcopi, iisque Superiores, pura Archiepiscopi, Patriarchæ &c. aliique Prælati Ecclesiarum Religiosos inquietabant, proposuit & prohibuit Clemens V. in *Clem. frequens*. *unic. h. t.* quæ in ipso textu legi possunt. Insuper excessus & gravamina alia 12. Fratribus Prædicatoribus & Minoribus inferri à Prælati ecclesiasticis sæcularibus, in specie enumerantur & prohibentur in *c. nimis prava*. *h. t.* quæ quoque verbotenus inde descripta referuntur à Pirh. *h. t. n.* 25. à Reiffenst. *n.* 8. Notandum tamen hic, quòd in nonnullis calibus Episcopi, tanquam Apostolicæ Sedis delegati, non obstantibus Regularium privilegiis, possint contra illos procedere vi Concilii Trid. ubi etiam per aliquas Con-

situtiones Pontificias aliqua eorum privilegia revocata, de quibus paulò post.

Quæst. 417. *Qualiter excedant Prælati, tam Regulares, quam Seculares violando clausuram monasteriorum?*

Resp. Qualiter ii, aut etiam alii inferiores utriusque sexus excedant hanc clausuram ingrediendo, vel eâ egrediendo, satis constat ex dictis suprâ, præsertim ad L. 3. *tit.* 35. quæ vide.

Quæst. 418. *Quinam sint excessus subditorum?*

1. **R**esp. Sunt ferè sequentes, primo: dum delinquant in suos Superiores, non servando interdicta ab iis lata, qui etiam excessus cadunt in Episcopos, dum interdictum latum à Papa non servant. *C. tanta*. 18. & *ult. h. t.* circa quem excessum notanda sequentia: quòd subditi, qui interdictum tale Superioris violant, perdant omnem jurisdictionem, etiam ecclesiasticam sibi competentem, cum ipso facto sint suspensi ipso jure ab officio, adeoque & ab usu jurisdictionis, sibi ratione officii competentis; ut sumitur ex *cu. c. tanta*, ubi, quòd sententiæ excommunicationis & interdicti, collationes beneficiorum, & institutiones factæ ab Episcopo post violatum ab eo interdictum sint irritæ, ut cum *Gl. in cit. c. v. irritas*. *Abb. ibid. n. 1. not. 4.* *Covar. in c. alma. p. 2. §. 2. n. 2.* factæ tamen ante interdictum ab eo sententiæ, collationes valent. *Arg. cit. c.* Item interdictum ecclesiasticum non servans incurrit irregularitatem, à qua non nisi à Papa liberari potest. *c. 1. de sent. & re judic. c. 1. & 18. §. ult. de sent. excom. in 6. ed.* quòd interdictus simpliciter, vel respectu certi loci, cum sit suspensus ab officio & omni potestate clavium, si violet hanc suspensionem, v. g. celebrando in loco interdicto, fiat irregularis. *Abb. num. 4.* *Covar. l. c.* *Pirh. h. t. n.* 30. non tamen violator ipso facto est privatus suis beneficiis, sed privandus per sententiæ, sumitur ex *cu. c. tanta*, & *Abb. ibid. n. 2. & 4.* Sed neque irregularitatem incurrit, nisi exerceat actum proprium alicujus Ordinis, à cujus exercitio est suspensus. *Abb. n. 5.* *Covar. l. c.* neque eam incurrit exercendo ea, quæ sunt jurisdictionis, non Ordinis, ut si aliquem excommunicet. *Abb. cit. n. 5.* *Pirh. l. c.* De cætero hæc inhabilitas violatorum ob exercitum actum proprium sui Ordinis non tantum se extendit ad acquiritendum beneficium de novo, sed etiam ad beneficium acquisitum retinendum. *Arg. cit. c. tanta.* *Barb. ibid. n. 6.* cum hæc sit pœna non servantium interdictum, quòd amoveri debeant à beneficiis obtentis. *c. postulastis. §. quæsiistis. de Clerico excom.* junctâ *Gl. in c. tanta. v. amotis.*

2. Secundò excedunt seu delinquant Clerici, qui accepto ab Episcopo seu Prælato beneficio aut dignitate, præsterunt eidem juramentum fidelitatis & reverentiæ, ac obedientiæ, negando illum esse dominum suum. *c. gravem. h. t.* quia agunt contra obedientiam & reverentiam ei promissam, & hinc puniri possunt, vi *cit. cap.* ut *Gl. ibid. v. homagii.* *Host. v. eod.* *Abb. not. 1.* non tamen graviter delinquant, nolendo illum vocare dominum suum, modò aliàs non negent ei reverentiam aut obedientiam promissam, nec propterea puniri possunt, cum etsi honestum sit, appellare eum dominum, non tamen id absolute necessarium est, sed sufficiat appellare eum Prælatum. *Pirh. h. t. num. 31.* *Arg. c. cavendum. 10. q. 3. & c. ita subjectus.*

3. Tertio, si in causa spirituali vel ecclesiastica illum trahant ad iudicium seculare, vel ejus adversarios iniquos contra ipsum consilio vel auxilio juvent, *c. gravem*, 15. *h. t.* ubi etiam Archidiaconus de his duobus excessibus (intellige non necessario conjunctis, sed etiam disjunctivè, seu uno eorum seorsim sumpto, ut cum *Gl. fin. in cit. c.* & *Hofst. ibid. v. ipsum*. *Pirh. h. t. n. 32. not. 2.*) convictus, jubetur privari beneficiis, ac ita iis non ipso jure, sed per sententiam privatus existit, non tamen propterea tradendus Curie Sæculari, cùm Papa in *cit. c.* Archidiaconum illum Ambianensem non mandet abscindi ab Ecclesia universali, sed solum ab Ecclesia Ambianensi, etiam si conspirasset contra proprium Episcopum, nisi persistat incorrigibilis. Ita cum *Abb. in cit. c. gravem. num. 2.* *Pirh. l. c.* contra Hostiensem & alios quosdam.

4. Quarto: Excedunt & delinquant Clerici & Singulares subditi alicui Prælati seu Superiori, v. g. beneficiati in aliqua ecclesia, si sine illius consensu se congregent collegialiter in ordine ad unum Collegium vel Capitulum constituendum & commune aliquod sigillum seu insigne sibi proprium de novo concipiant, fabricent & assumant, eoque utantur in præjudicium dicti Superioris, prout id expressè prohibetur *c. dilecto. h. t.* Secus tamen est, si Collegii proprioque sigillo utendi jus Apostolicà vel saltem episcopali autoritate acquisiverint, vel longo tempore collegialiter convivendo illud legitime præscriperint. *Abb. in cit. c. num. 1.* *Barb. num. 2.* *Pirh. h. t. num. 34.* De cætero quemlibet privatum assumere sibi posse sigillum & insigne proprium, constat, dum id alteri non præjudicat, uti præjudicat illi, dum quis illius insignia assumit, iisque utitur tanquam propriis. *Abb. in cit. c. dilecto. num. 4.*

Quæst. 419. Qualiter excedant regulares edificando de novo monasteria aut transferendo vel mutando antiqua?

1. **R**esp. Primò: Excedunt FF. Prædicatores, Minores, alique Religiosi, mendicantes in civitate aliqua, Castro, Villa ædificando de novo aut contra præscriptam à jure & constitutionibus Apostolicis formam monasteria, aliàque ad habitandum collegialiter loca, aut hæcenus recepta mutando, vel ea venditionis, permutationis, donationis, alteriusve tituli gratià in alios transferendo citra specialem Sedis Apostolicæ aut saltem episcopalem concessionem, quia peccant contra expressam iis factam desuper prohibitionem à Bonifa. VIII. in *c. ex eo. h. t. in 6.* & ante illum à Gregor. X. & postea à Clem. V. in *c. cupientes de pensis.* sub pœna nullitatis & excommunicationis aliisque, hujus prohibitionis; causâ existente, quòd ex hujusmodi nova constructione, receptione, permutatione, translatione varia proveniebant scandala, & hinc frequentes ad Sedem Apostolicam deferbantur Clamores, ut dicitur in *cit. c. ex eo unico, in 6.*

2. Dicitur itaque primò, prohiberi id dictis Religiosis mendicantibus, comprehendendo per hoc solos & omnes mendicantes, partim expressè & specificè, partim sub clausula generali, ut cum *Suar. de censur. d. 23. S. 5. n. 33.* *Pirh. h. t. n. 40.* quamvis vi constitutionis Clem. VIII. quæ incipit: *Quoniam Pape licentiam non exigentis constitutionem. cit.* Bonifa. VIII. *cit. c. ex eo.* quæ eam exigat extendi solum ad mendicantes, quibus victum

tribuit incerta mendicitas, quia reditus & possessiones ex regula habere nequeunt, ut sunt FF. Minores de observantia & Capucini, dicat *Wielst. num. 26.*

3. Dicitur Secundò: *In civitate aliqua, Villa vel Castro;* quia ut constat ex ipso *cit. cap.* textu excipiente expressè eos, qui cupientes vitam ducere eremiticam & solitariam, cùm Superiorum licentia extra urbes castellaque in loco aliquo ab hominum Sæcularium propinqua frequentia cellas seu habitacula & domus de novo acquirunt, aut illuc transferunt; cùm in tali loco deficiente hominum multitudine cessent scandala, adeoque & causa prohibitionis. *Pirh. h. t. num. 39.* cum *Gl. Marg. ad cit. c. v. eremiticam.*

4. Dicitur Tertio: *De novo edificando seu acquirendo;* Quia iis prohibitum non est, etiam si licentia Papæ aut Episcopi, domos antiquas, monasteria, ecclesias, quas in civitate habebant, reficere, reedificare, augere, etiam in alia forma; quia id non est alia loca aut jus novum acquirere, adeoque non prohibitum *cit. c.* cùm prohibitio sit strictè accipienda. *Donatus p. 2. tr. 1. q. 23.* *Rodrig. Tom. 2. qq. regul. q. 49.* *Reiffenst. h. t. num. 14.* *Pirh. l. c. not. 1.* cum *Gl. in c. can. monachus, 18. q. 2.*

5. Dicitur Quarto: *Ad habitandum;* Quia neque prohibitum est illis in civitate vel oppido de novo acquirere domum recreationis, hospitii, aut ad alios usus quàm ad habitandum ibidem constanter. *Gl. in cit. c. v. ad habitandum.* *Suar. l. c. num. 35.* *Pirh. l. c.*

6. Dicitur Quintò: *Aut contra formam in constitutionibus Apostolicis præscriptam edificando;* qualis forma præscribitur à Clem. VIII. in *constit. illius quoniam.* & innovatur ab Urbano VIII. *constit. quæ incipit: Romanns, edita 21. Sept. Anno 1624.* nimirum, quòd ædificari nequeant, nisi vocatis & auditis aliorum in iisdem locis conventuum Prioribus, aliisque interesse habentibus, & constiterit novos conventus in iis erigendos sine aliorum incommodo posse sustentari; quam formam etiam observandam in ædificatione quorumcunque monasteriorum, etiam non mendicantium, imò & monialium, tradunt *Barb. Jur. eccles. l. 2. c. 12. num. 6.* *Tamb. de jure Abbatis. d. 33. q. 1. n. 4.* *Dian. p. 8. tr. 4. resol. 68.* *Donat. tr. 1. q. 21. num. 1.* testans sic declarasse S. Cong. Card. *ad cit. c. 3. Irid.* Servandam tamen non esse necessariò in antiqui monasterii ampliatione, reparatione; & defecti reedificatione, quia per hoc jus novum non acquiritur, & de quo nihil memorant antiqua jura, uti nec *cit. constit. Clem. aut decretum Trident.* asserunt *Suar. de cens. d. 23. S. 5. num. 33.* *Tamb. l. c. q. 1. num. 9.* *Rodrig. l. c. q. 49. a. 9.* *Wielst. l. c. num. 31.* apud quem de observatione hujus vide plura.

7. Dicitur Sextò: *Vel transferendo in alium locum;* Quod etsi non de loco alio minùs commodo & sano ad alium magis commodum & sanum intra eandem civitatem, adeoque ad hoc non requiri consensum Episcopi, censet *Rodrig. l. c. n. 9.* contrarium tamen tanquam probabilis tenent *Donatus l. c. q. 26.* *Bordon. Miscellan. decis. 125.* quos citat & sequitur *Reiffenst. h. t. num. 17.* ex ea, ut ait, ratione; quòd ad talem etiam translationem requirebatur dictus consensus Episcopi jure antiquo, *can. si quis ult. can. 16. q. 7.* ubi dicitur, ad hoc requiri consilium Episcopi, per quòd *Consilium* intelligatur consensus, ut ibi DD. communi.